

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, JUSTITIE EN WERK

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: – Ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding, wat betreft de verweerprocedure bij de controledienst, de kennisgeving van beslissingen en de beslissingstermijnen

Samenvatting

Dit besluit wijzigt de procedure tot het voeren van verweer bij de controledienst. De werkzoekende krijgt de mogelijkheid om zelf te kiezen welk verweermiddel hij wenst aan te wenden en wordt niet langer automatisch uitgenodigd voor een fysiek verhoor. In dat kader worden de nodige waarborgen inzake het recht op verweer behouden en worden tevens de beslissingstermijnen aangepast.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie

Deze wijziging geeft uitvoering aan de afspraken gemaakt in het “actieplan aanklappende aanpak van werkzoekenden”, zoals voorgesteld op de Vlaamse Regering van 14 februari 2025.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2026/169 van 26 mei 2026;
- De Inspectie van Financiën heeft een positief advies verleend op 8 mei 2026.

In haar advies merkt de Inspectie van Financiën het volgende op: *“de nota aan de Vlaamse Regering vermeldt dat de werkzoekenden die het Nederlands niet machtig zijn zelf in een tolk kunnen voorzien. Deze garantie is evenwel niet opgenomen in de tekst van het*

OBVR zelf.” Deze mogelijkheid hoeft niet bijkomend expliciet te worden opgenomen in de tekst van het ontwerp, want deze is al vervat in volgende zinsnede: “ ... *en van het feit dat ze zich kunnen laten bijstaan door een persoon naar keuze* ...”. Een tolk is uiteraard een persoon naar keuze, dus de verplicht ingeschreven werkzoekende heeft steeds het recht een tolk mee te brengen mocht hij inschatten dat daar nood aan is. Bovendien wordt de mogelijkheid om een tolk mee te brengen op de uitnodiging voor het verhoor vermeld.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Om uitvoering te geven aan de afspraken gemaakt in het “actieplan aanklappende aanpak van werkzoekenden”, zoals voorgesteld op de Vlaamse Regering van 14 februari 2025, wordt met deze wijziging de verweerprocedure bij de controledienst van VDAB aangepast en ingekort.

Deze wijzigingen geven praktische uitvoering aan de hervorming van de verweerprocedure bij VDAB. Dit is de procedure die wordt gevolgd nadat een dossier van een verplicht ingeschreven werkzoekende wordt overgemaakt aan de controledienst. Met deze wijziging wordt niet langer automatisch een fysiek verhoor voorzien voor werkzoekenden wiens dossier werd bezorgd aan de controledienst, de zogenaamde transmissie. In de toekomst zal de werkzoekende zelf de keuze kunnen maken of hij zich wenst te verweren en op welke manier. Op vandaag is de aanwezigheidsgraad op verhoren erg laag. Ongeveer 21% van de werkzoekenden die een automatisch verhoor krijgen, daagt werkelijk op. Het is dan ook niet langer te verantwoorden in het kader van een goed gebruik van mensen en middelen dat elke werkzoekende automatisch voor een verhoor wordt uitgenodigd. Deze wijzigingen zorgen voor een meer efficiënte verweerprocedure.

Wanneer de verplicht ingeschreven werkzoekende kiest voor een verhoor, wordt dit door de controledienst ingepland. De controledienst laat dan aan de werkzoekende weten waar en wanneer het verhoor zal doorgaan. Het verhoor gaat, behalve wanneer hierover een andere afspraak werd gemaakt met de verplicht ingeschreven werkzoekende, ten vroegste de tiende dag na de verzending van de uitnodiging door. Het verhoor gaat door op de verhoorlocatie die het dichtst bij de woonplaats van de verplicht ingeschreven werkzoekende ligt.

De werkzoekende wordt steeds via de door hem of haar opgegeven communicatievoorkeur geïnformeerd. De bemiddelaar overloopt de gekozen communicatievoorkeur samen met de werkzoekende op geregelde tijdstippen en licht toe welke gevolgen aan deze keuze verbonden zijn. Hierdoor begrijpt de werkzoekende de impact van de gekozen communicatievoorkeur op de verdere communicatie.

VDAB informeert de werkzoekende tijdig en op een duidelijke wijze over de gevolgen van het niet naleven van de verplichtingen die verbonden zijn aan het statuut van werkzoekende. In het kader hiervan wordt de werkzoekende meermaals uitgenodigd voor gesprekken via verschillende communicatiekanalen. Wanneer feiten worden vastgesteld die aanleiding geven tot een transmissie, zoals een werkweigering of de stopzetting van een (individuele) beroepsopleiding, krijgt de werkzoekende de mogelijkheid om hierover in gesprek te gaan met een bemiddelaar. De bemiddelaar licht de vastgestelde feiten, het verdere verloop van de procedure en de beschikbare mogelijkheden tot verweer toe. Indien de werkzoekende niet aanwezig is op dit gesprek, wordt deze informatie via een aangetekende zending bezorgd. Op die manier wordt gewaarborgd dat de werkzoekende voldoende geïnformeerd is over zijn of haar rechten, plichten en de mogelijke gevolgen van de vastgestelde feiten.

Dit besluit zorgt voor een meer aanklappend en efficiënter proces, waarbij de doorlooptijd van dossiers bij de controledienst - van de instroom tot de uitspraak over een mogelijke sanctie - wordt verkort. Hierdoor kan de sanctie sneller volgen op de vastgestelde inbreuk en voelt de werkzoekende sneller de gevolgen van een niet-naleving van zijn verplichtingen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Art. 1. De huidige tekst wekt de indruk dat een verhoor het enige verweermiddel is waarover de werkzoekende beschikt. Dat is evenwel niet het geval. De werkzoekende kan er ook voor kiezen om een schriftelijk verweer in te dienen of geen verweer te voeren. Er bestaat immers een mogelijkheid tot verweer, maar geen verplichting daartoe. Aangezien in de toekomst niet langer automatisch een verhoor zal worden georganiseerd, is het aangewezen om voortaan te spreken over “verweer” in plaats van het “verhoor”.

Art. 2. Dit artikel beschrijft de procedure die de controledienst volgt bij de beoordeling van de ontvankelijkheid van de dossiers die haar worden bezorgd en de verweermogelijkheden die aan de werkzoekende worden geboden.

Wanneer een dossier ontvankelijk wordt verklaard, ontvangt de verplicht ingeschreven werkzoekende een keuzedocument waarbij hij wordt ingelicht over het feit dat zijn dossier ontvankelijk is én over de manieren waarop hij zich kan verweren. De manier waarop dit document aan de werkzoekende wordt bezorgd, hangt af van diens communicatievoorkeur. Als de werkzoekende heeft gekozen voor louter digitale communicatie wordt het document ter beschikking gesteld in zijn elektronisch klantendossier. Als de werkzoekende heeft gekozen voor communicatie per post én digitaal, dan zal hij het keuzedocument zowel via brief als in zijn elektronisch klantendossier ontvangen. Het voeren van een verweer is een mogelijkheid, geen verplichting. De verplicht ingeschreven werkzoekende kan er dus ook voor kiezen om zich niet te verweren. Dit kan hetzij door dit uitdrukkelijk mee te delen aan de controledienst via het keuzeformulier of door niet te reageren. In dat geval beslist de controledienst op basis van het dossier dat aan haar werd bezorgd.

De verplicht ingeschreven werkzoekende beschikt, behalve in geval van bewezen overmacht, over een termijn van veertien dagen om zijn keuze met betrekking tot het voeren van verweer kenbaar te maken.

Indien de verplicht ingeschreven werkzoekende ervoor kiest verweer te voeren, kan hij kiezen tussen hier indienen van een schriftelijk verweer of het aanvragen van een verhoor.

Schriftelijk verweer

Wanneer de verplicht ingeschreven werkzoekende ervoor kiest om een schriftelijk verweer in te dienen, kan hij dit meteen meesturen wanneer hij deze keuze aangeeft. Dit is echter niet verplicht. De verplicht ingeschreven werkzoekende kan dit verweer bezorgen via brief, e-mail of door afgifte aan de controledienst. Een schriftelijk verweer dient de controledienst in elk geval uiterlijk de twaalfde dag na het verstrijken van de keuzetermijn van 14 dagen te bereiken, indien dit digitaal wordt ingediend. Indien per post ingediend, dan dient het schriftelijk verweer door de post te zijn afgestempeld uiterlijk de tiende dag na het verstrijken van de keuzetermijn van 14 dagen. Wanneer niet aan de voormelde termijnen wordt voldaan, neemt de controledienst een beslissing op basis van het dossier.

Verhoor

Wanneer de verplicht ingeschreven werkzoekende een verhoor wenst, dient hij dit binnen de termijn van veertien dagen na de verzending van het keuzedocument mee te delen aan de controledienst.

De controledienst plant vervolgens een verhoor in, ten vroegste de tiende werkdag na de verzending van de uitnodiging, op een door haar bepaalde plaats, datum en tijdstip. De verplicht ingeschreven werkzoekende wordt hiervan in kennis gesteld. Ook hier wordt de communicatievoorkeur van de werkzoekende gevolgd, zoals bij het keuzedocument. Zoals reeds het geval is in de huidige procedure, kan de werkzoekende zich laten bijstaan door een persoon naar keuze of zich laten vertegenwoordigen door een advocaat, een vakbondsafgevaardigde of een bewindvoerder. Werkzoekenden die de Nederlandse taal niet machtig zijn, kunnen zelf voorzien in een tolk. Indien de werkzoekende afwezig blijft op het verhoor en evenmin vertegenwoordigd is, neemt de controledienst een beslissing op basis van het dossier.

Art. 3. Indien de werkzoekende verhinderd is op de geplande datum voor het verhoor, kan hij éénmalig uitstel vragen voor het verhoor heeft plaatsgevonden. Hij richt hiervoor een gemotiveerd verzoek aan de controledienst, die daarover beslist. Dit verzoek moet de controledienst bereiken uiterlijk op de zevende dag na de verzending van de uitnodiging. Indien geen uitstel wordt toegekend, wordt de verplicht ingeschreven werkzoekende alsnog verwacht op het geplande verhoor.

Indien de controledienst uitstel toestaat, plant zij een nieuwe datum en brengt zij de verplicht ingeschreven werkzoekende daarvan per brief op de hoogte. Het uitgestelde verhoor gaat uiterlijk drie maanden nadat de controledienst het dossier heeft ontvangen door, dit om te vermijden dat een dossier eindeloos lang onafgewerkt blijven.

Art. 4. Dit artikel geeft aan dat de personeelsleden van de controledienst die over een gezagsfunctie beschikken een beslissing tot sanctie kunnen nemen, binnen de grenzen die daartoe zijn vastgelegd binnen het federaal normatief kader. Daarnaast wordt ook aangegeven op welke gegevens de controledienst haar beslissing kan steunen en met welke informatie rekening wordt gehouden bij het bepalen van de aanwezigheid van een inbreuk en de bijhorende sanctie. Verder wordt ook aangegeven dat de controledienst alle bijkomende informatie kan opvragen die zij relevant acht voor het behandelen van het dossier.

Tot slot wordt aan de controledienst de mogelijkheid geboden een medisch onderzoek te laten uitvoeren wanneer een verplicht ingeschreven werkzoekende een medische ongeschiktheid aanhaalt om zijn handelen te verklaren.

Art. 5. De controledienst deelt haar beslissing over het dossier ten laatste acht weken na ontvangst ervan mee aan de verplicht ingeschreven werkzoekende. In die gevallen waarin de beslissing alsnog later zou volgen dan die voorziene termijn heeft dat geen invloed op de geldigheid van de beslissing.

Die beslissingstermijn kan verlengd worden, wanneer er bijkomende onderzoekshandelingen moeten worden gesteld door de controledienst, bijvoorbeeld wanneer een medisch onderzoek moet worden georganiseerd. In zo'n geval wordt de termijn opgeschort zolang het onderzoek loopt. Een verlenging is ook voorzien voor de feest- en verlofdagen vastgelegd in het VPS gezien de controledienst op die dagen geen dossiers kan behandelen.

De gemotiveerde beslissing die aan de verplicht ingeschreven werkzoekende wordt bezorgd, bevat ook de mogelijkheden die de werkzoekende heeft om deze beslissing aan te vechten indien hij er niet mee akkoord is. Zo wordt steeds de termijn voor het instellen van een beroep bij de arbeidsrechtbank vermeld, alsook de bevoegde arbeidsrechtbank.

Om een correcte uitvoering van de beslissing te verzekeren, deelt de controledienst deze via elektronische weg ook mee aan RVA. Die laatste blijft namelijk bevoegd voor de uitvoering van de beslissingen genomen door de gewestelijke diensten.

Art. 6. Dit artikel regelt de procedure van het verweer bij dossiers in kader van de evaluaties tijdens de beroepsinschakelingsperiode voor jonge verplicht ingeschreven werkzoekenden. Deze wijzigingen zijn

nodig om deze procedure gelijk te houden aan de procedure voor de 'gewone' verplicht ingeschreven werkzoekenden.

Art. 7. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Art. 8. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Deze wijzigingen kennen een beperkte positieve budgettaire impact, voornamelijk door een efficiënter gebruik van mensen en middelen. De lage aanwezigheidsgraad op verhoren, op vandaag zo'n 21%, zorgt er voor dat verhoorders zich vaak naar een verhoorlocatie verplaatsen zonder effectief een verhoor te kunnen afnemen. De voorgestelde wijzigingen maken het mogelijk de planning van verhoren beter af te stemmen op de effectieve vraag, waardoor verhoorders hun agenda efficiënter kunnen organiseren en beschikbare capaciteit doelgerichter kan worden ingezet. Dit leidt eveneens tot minder verplaatsingen door verhoorders en bijgevolg tot een daling van de reiskosten.

Deze wijziging brengt aldus geen budgettaire meerkost met zich mee, ze zal hoogstwaarschijnlijk een beperkte positieve impact kennen. Alleszins wordt deze wijziging doorgevoerd binnen de beschikbare kredieten.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd gevraagd op 07/05/2026 en op 08/05/2026 werd een positief advies verleend.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Niet van toepassing.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Niet van toepassing.

4 VERDER TRAJECT

- Advies Sociaal-Economische Raad Vlaanderen
- Advies Raad van Bestuur VDAB

- Advies Raad van State
- Definitieve goedkeuring
- Ondertekening en publicatie

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding, wat betreft de verweerprocedure bij de controledienst;

2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk;

2.1 te gelasten over het voormelde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de SERV in te winnen;

2.2 te gelasten over het voormelde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van Bestuur van VDAB in te winnen;

2.3 te machtigen te beoordelen of voorgenoemde adviezen aanleiding kan geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;

2.4 te gelasten over het voormelde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemd advies geen aanleiding geeft tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR